כמים חיים

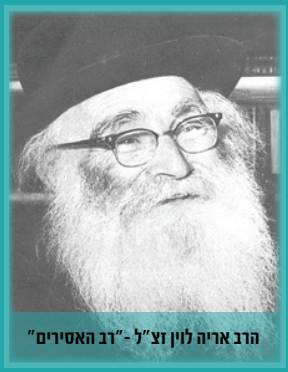
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

פרשת בראשית

כ"ז תשרי תשע"ט

גליון מספר 93

דרך חיים

פרשתנו אשר פותחת את התורה מתארת את תהליך הבריאה יום אחר יום. ביום השישי, יום בריאת אדם הראשון, מתחולל גם החטא הקדמון - חטא אדם הראשון. אותו חטא אשר את פירותיו הבאושים אנו אוכלים עד ימינו אלה נעשה ביום ראש השנה וגם תוקן בו ביום. בכוחו של חטא זה ללמדנו מה אנו לוקחים עמנו מכל עבודת הימים הנוראים והשמחים כאחד אותם עברנו בחודש זה.

כפי שאדם הראשון חטא ותיקן עד שנחשב ממש כנולד מחדש, כך גם אנחנו עבדנו בחודש אלול את עבודת התשובה עד שהגענו לימי ראש השנה להיוולד מחדש. תחילת השנה היא התחלה של מציאות חיים חדשה, וכך הוא גם אצל כל אדם שעושה תשובה, כפי שאומר הנועם אלימלך (במדבר פרשת במדבר ד"ה "או יאמר וידבר") ביחס ליום שבו עשה תשובה:

"באחד לחדש השני: פירוש ואם יאמר האדם ואיך אוכל לשמוח כיון שהרבתי לפשוע ולזה אמרה תורה אף על פי כן יראה לעשות תשובה בשמחה ויתחזק עצמו לאמר הרי אני כאלו נולדתי היום הזה ולא אשוב עוד לכסלה וזה נקרא חידוש שנתחדש כבריה חדשה: וזהו באחד לחדש השני, כי האדם הזה הוא נתחדש ב' פעמים האחד ביום שנולד, והשני ביום שעושה התשובה ונתכפר לו".

בימים האלה אותם עברנו נוצרנו מחדש - לכן אנו גם מתחילים שוב את התורה מ'בראשית' כאדם שלא למד מעולם. הפנימיות שלנו התחדשה והרי אנו כחדשים לגמרי.

שבת שלום ומבורך!

שלכם בהוקרה רבה,

חיים אידלס

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

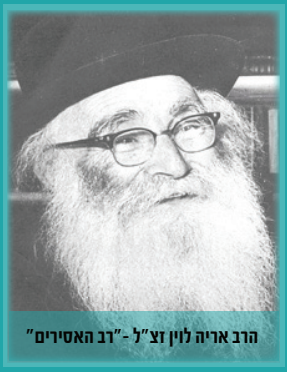
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

"האשה אשר נתת עמדי..."

הערצתו הרבה של ר' אריה לאשתו באה לידי ביטוי אף בצטטו דברי תורה מפיה, כשם שהיה נוהג לצטט את אמו זקנתו ולהזכיר דברי חכמה שלמד ממנה.

באחת מאיגרותיו בענייני אמונה שכתב אחר פטירת אשתו נאמר: "חבקוק הנביא העמיד את כל העיקרים על עיקר אחד: 'וצדיק באמונתו יחיה'. אשתי עליה השלום, היתה דורשת פסוקו של חבקוק, שכשם שאין הפסק בחיים כך אין הפסק באמונה. מי שמפסיק באמונה נפסקים חייו. המאמין - חי עד יום מותו". היא נאה דרשה ונאה קיימה...

ור' אריה היה אומר כי הייתה חזקה ממנו בקבלת עול מלכות שמים וייסורים.

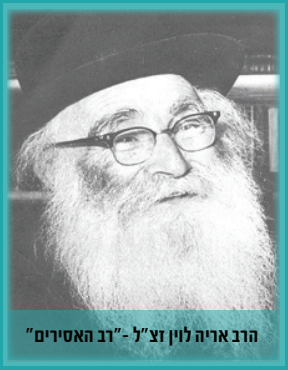
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

לאחר שעצרנו למספר שבועות בהלכות תפילה לשם עיסוק בהלכות הזמנים המקודשים, נשוב לענייננו. עסקנו עד כה בקריאת שמע וברכותיה, ונעיר עוד מספר הערות לגבי קריאת שמע.

בכל הדברים שבקדושה אנו נזהרים להגות מפינו את המילים בצורה בהירה ומתוקנת, ובאופן מיוחד בקריאת שמע שחיוב קריאתה מן התורה ומעלת הדקדוק בה עצומה עד מאד, שאמרו בגמרא (ברכות דף טו עמוד ב) "כל הקורא קריאת שמע ומדקדק באותיותיה - מצנין לו גיהנם". מהו אותו הדקדוק המדובר? בראש ובראשונה להגות בצורה תקינה את המילים. בנוסף נדקדק בהגיית מילים סמוכות שדומות בסיומן והתחלתן להפריד בין המילים; דוגמא לדבר, באמרנו "עשב בשדך" בקלות ניתן הדבר להישמע כ"עשבשדך" אם לא שנקפיד להפריד בין המילים. וכן במילים שמסתיימות בהברה פתוחה, כגון האותיות ה' ו' י', שגם בזה עלינו להפריד בין המילים, כגון "והיו לטוטפת". כן נדקדק במילים שמתחילות באות א', שלא יודבקו למילה שלפניה, כגון "וקשרתם אותם" שלא ישמע חלילה "וקשרתמותם" וכדומה.

דקדוק נוסף שהזכירו הפוסקים הוא ההקפדה להתיז את האות ז', כלומר לאמרה בצורה בהירה ומודגשת, שאם לא כך הרי שהאות עלולה להישמע כס', כגון ב"וזכרתם" "תזכרו" וכדומה. הדגשה נוספת היא של האות י' במהלך הקריאה, שכן בקריאה חפוזה ולא מוטעמת עלולה להישמט ולהישמע כא', כגון באמרנו "שמע ישראל" אלמלא הדגשת הי' עלול להישמע כ"שמע אישראל".

בשל דקדוקים אלה היו שהפידו לקרוא קריאת שמע דווקא בקול רם, ומשום "שמע ישראל" שדרשו חז"ל "השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך" (תלמוד בבלי שם). למנהג בני ספרד אנו חדלים מלקרוא בקול עם הזכרת הקללה מ"השמרו לכם" ושבים ומגבירים את קולם ב"ושמתם את דברי אלה". ויש שנהגו לקרוא בלחש את כל קריאת שמע. אך גם הקוראים בלחש יקפידו להוציא את המילים משפתותיהם ולא יסתפקו בהרהור בלבד- שאין הוא נחשב כקריאה וצריך לשוב ולקרוא את קריאת שמע.

נסייג את דברינו שהדקדוק בקריאת שמע עם כל מעלתו וחשיבותו הרבה הינו לכתחילה, אמנם אדם שהוציא את קריאת שמע בשפתיו יצא ידי חובה אף אם לא הקפיד לדקדק באותיותיה.

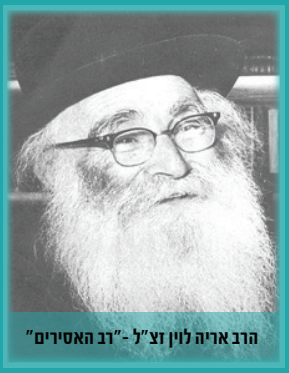
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | מה דעת בעל הכף החיים בעניין הזכרת גשמים בחצי הדרומי של כדור-הארץ?

תשובה | דעתו הנחרצת היא שהנמצאים בחצי הכדור הדרומים נחשבים כמו שאר העולם שבחצי הצפוני, משום שעפ"י הסוד הזמן של הזכרת ושאלת גשמים הינו רק בין סוכות לפסח (סי' קי"ז ס"ק קי"ז).

שאלה | היום ראיתי את המתפלל שלידי ששכח לומר "יעלה ויבוא" ואמרתי לו (תוך כדי תפילת לחש שלי) בשקט: "יעלה ויבוא", האם עשיתי נכון או לא?

תשובה | כיוון שאתה עצמך באמצע תפילת שמונה-עשרה אסור לך להפסיק בדיבור. מה שיכולת לעשות זה לרמוז לו בידיים או בקול שהוא יבין וייזכר כדי שלא יצטרך לחזור שוב על כל תפילת שמונה עשרה, כן פסקו מרנן האגרות משה (ח"ד סימן ט"ז) והגרש"ז (הלי"ש פרק ח' סעיף ו').

המעוניין לשלוח אל הרב אידלס שאלות הלכתיות (בלבד) מוזמן לשלוח דרך אתר:
עמותת איש צדיק היה,
מדף: שו"ת עם הרב חיים אידלס
תשובות יישלחו לשואלים ויפורסמו באתר ובעלון.

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il